

קובץ

# האור לחיים

שנה שלישית

מאמרים ושיחות

מרן ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת לך לך תשפ"א

## זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	
18:03	17:26	16:36	י-ם
17:59	17:23	16:33	ת"א
17:59	17:23	16:33	חיפה
18:02	17:26	16:36	ב"ש

\* לנוהגים 40 דק': 16:16

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"





להארות או הערות, ניתן לפנות  
orhachaim4@gmail.com



דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג  
במשרדי אור החיים - 02-5000455



בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי  
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00  
קול הדף - 02-6400000  
orhachaim.co.il



המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,  
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793



יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"  
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים



# תוכן עניינים

## פרשת לך לך תשפ"א

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחר"ך" - הומש בראשית



- 1 ..... הניסיונות - לטובת האדם
- פניני אור החיים הקדוש:
- 4 ..... פסגת האושר
- פרשה למעשה:
- 8 ..... אין דרך אמצעית
- 11 ..... כוח המזל
- 14 ..... עשה אתה את הצעד הראשון!
- 16 ..... שלימות או ריבוי - מה עדיף?
- 19 ..... עמוד החסד
- 22 ..... מסירות נפשו של אברהם למען לוט



## הניסיונות - לטובת האדם

עד אברהם שקלקלו כל העת, עד שהגיע אברהם אבינו, ותיקן את החטאים הללו.

"עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולם" (אבותה, ג). כאשר עמד אברהם בניסיונות, הוא קילף מעליו את קליפת חטא אדם הראשון.



לפעמים באים לאדם ניסיונות, ואין הוא מבין שהם נועדו כדי להסיר ממנו את קליפת החטא האופפת אותו, אם

רק יעמוד בניסיון. לעיתים זה ניסיון של עוני, או ביזיון וכדומה.

אם רק היה האדם יודע את מטרת הניסיון, היה עומד בו ואז היתה סרה ממנו הקליפה החוצצת בינו לבין

וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצִּיִּימָה לְגֹר שָׁם כִּי כָבֵד הָרָעַב בְּאֶרֶץ (בראשית יב, י).

שנינו במשנה באבות (ה, ב): "עשרה דורות מאדם עד נח... עשרה דורות מנח ועד אברהם".

כאשר נברא האדם הראשון על ידי הבורא יתברך, היו כל הנשמות כלולות בו.

כאשר חטא באכילה מעץ הדעת, החלה הירידה הרוחנית.

באותם עשרה דורות מאדם עד נח, היתה

ירידה כל העת. הקלקול של אדם הראשון, פעל בכל הנשמות שיצאו ממנו. עד שהגיע נח ותיקן במעט את החטא.

לאחר מכן שוב היו עשרה דורות מנח

**"אם יעמוד**

**בניסיון, יוכל**

**לחוש קירבת**

**אלוקים!"**

עושר, ועוד מיני ניסיונות, שכל כולם נועדו לזכך את האדם ולקרבו לעבודת

הבורא.

אדם לא מצליח לקום בבוקר בשעה סבירה. ולמה? הוא הולך לישון בשעת לילה מאוחרת, או נכון יותר - בשעת בוקר מוקדמת, ומתעורר בעיצומו של יום... אותו אדם טוען כי הוא אינו מסוגל לישון מוקדם יותר!

אומלל האדם שאינו יכול לעמוד בניסיונות שהקב"ה מביא עליו כדי לרומם אותו.

נשמתו של אברהם אבינו התלבנה על ידי הניסיונות שהתנסה. ליבון אחרי ליבון. הוא מגיע לארץ ישראל, ומיד בבואו פוקד רעב את הארץ. הוא נאלץ לרדת למצרים, אבל אין לו במה לשלם את מחיר האכסניות שהוא מתאכסן בדרכו למצרים.

הוא לוקח בהקפה ומבטיח להחזיר. אבל מהיכן יחזיר את החוב הגדול? יש לו אמונה וביטחון בהשי"ת.

אם אדם ממשיד לדבוק בבורא,

השי"ת. אם יעמוד בניסיון, יוכל לחוש קירבת אלוקים!

לכן צריך האדם לקבל את הניסיונות הבאים עליו ולהתמודד עימם, כי הם נועדו לטובתו. הקב"ה אוהב את האדם ורוצה להסיר ממנו את המפריעים לעבודת הבורא, לכן הוא מביא עליו ניסיונות. אם יעמוד בהם, הוא יתקרב אל השי"ת.



אברהם אבינו הבין שכל הניסיונות שהתנסה, נועדו להסיר ממנו את פגם החטא שחטא אדם הראשון. הוא ידע כי תכלית האדם להתקרב אל השי"ת, והחטא מפריד בין האדם לבין אלופו של עולם - הקב"ה.

מאז חטא אדם הראשון, צריך כל אחד ואחד לעמוד, כדי להחזיר עטרה ליושנה - להתקרב אליו יתברך.

כיצד עושים זאת? זה לא דבר קל. משמים מציבים בפני האדם ניסיונות קשים. ניסיונות של הורים, חברים, הסביבה הקרובה, ניסיון של עוני או

מזבטחת לו עזרתו.

ואכן כאשר חוזר אברהם ממצרים,  
הוא משופע בכסף וזהב, ויכול להחזיר  
את כל חובותיו.

כך כל אדם כאשר הוא עומד בפני

ניסיון קשה, עליו להמשיך בעבודת  
הבורא. לא להרפות. לא להתייאש.  
לדעת כי הכל ניסיונות, ואם יעמוד  
בהם תתלבן ותתנקה נשמתו, והוא  
יחוש בקירבת הבורא אליו!



## פסגת האושר

ושתיים. אברהם אבינו חי מאה שבעים וחמש שנים, מתוכן שמע בקול ה' יתברך במשך מאה שבעים ושתיים שנים בלבד, נמצא ששלוש שנים היו חסרות לאברהם אבינו, שבהן עדיין לא הכיר את בוראו.

במשך שלוש השנים הראשונות שלו, היה אברהם חוקר לדעת מי הבורא והיוצר את העולם, היה מחפש במי להאמין. ראה את השמש וחשב שהיא האלוקים והשתחוה לה. הגיע הלילה והשמש שקעה ונעלמה, ועלו הירח והכוכבים. אמר אברהם בליבו: כנראה הירח הוא המלך והכוכבים הם משרתיו, והשתחוה לירח. אלא שלמחרת בבוקר שוב זרחה השמש. אמר: כנראה שזה מנהגו של עולם, ומישהו אחר הוא המושל. כל פעם שראה משהו גדול ועצום חשב שהוא הבורא.

וַיֵּרָא ה' אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזַרְעָךָ אֲתָן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיִּבְנוּ שָׁם מִזְבְּחַ לַה' הַנְּרָאָה אֵלָיו (בראשית יב, ז).

כתב ה"אור החיים" הקדוש:

"כוונת הכתוב להודיע הפלגת חיבת אברהם בקונו, כי הנה ה' נגלה אליו וּבְשָׂרוֹ בֹרַע וּבְנִתְיַנַּת הָאָרֶץ, וְהוּא לֹא הַחֲשִׁיב בְּשׁוֹרַת כ' מַעֲלֹת טוֹבוֹת אֵלּוּ לְכָלֹם, בַּעֲדָךְ שִׁמְחָתוֹ בְּגִילּוֹי שְׂכִינְתוֹ יִתְבָּרַךְ אֵלָיו, לְקִיּוּם מַה שֶּׁנֶּאֱמַר (תהלים טו) 'שׁוֹבַע שִׁמְחֹת אֶת פִּנְיךְ', וְהוּא אֹמְרוֹ: 'וַיִּבְנוּ מִזְבַּח לַה' הַנְּרָאָה אֵלָיו', כֵּאֵן פִּירֵשׁ סִיבַת שִׁמְחָתוֹ אִשֶּׁר עָלֶיהָ בָּנָה מִזְבַּח, שֶׁהוּא לְצַד הַרְאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ אֵלָיו".

אמרו חז"ל (נדרים לב ע"א): "בן ג' שנים הכיר אברהם את בוראו, שנאמר (בראשית כו, ה): 'עֵקֵב אֲנִשֶּׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקִלְי', חושבניה (חשבנו) מאה ושבעין ותריין".

"עקב" בגימטריה מאה שבעים

כמה שמחה היתה לאברהם אבינו על כך שנגלה אליו ה'.

מבחינתו של אברהם, עצם זה שזכה לגילוי שכונה, גרם לו שמחה ואושר יותר מכל הבטחה אחרת.

גם ההבטחה הברורה שיהיה לו זרע שיירש אותו, וגם ההבטחה הנוספת שיקבל את ארץ הקודש, היו כאין וכאפס מול תחושת הרוממות של השראת השכינה. מתוך כך, "וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' הַנִּרְאָה אֵלָיו", הוא לא בנה מזבח על כל הברכות שקיבל, אלא על הזכות הגדולה שה' נגלה אליו.



מעשה באדם שהתקבל לפני המלך, אשר העניק לו ארמון רב ערך בשווי עשרה מיליון דינרי זהב.

האיש יצא מעם המלך ובלבו שתי שמחות. האחת על שזכה לחזות בפני המלך ולהחליף עימו מילים, והשנייה על שזכה בארמון יקר המציאות.

אולם עיקר שמחתו לא היתה על שראה את פני המלך, אלא על הארמון

ילדים בגילו היו הולכים לשחק גולות, אבל אברהם אבינו חקר את מעשה הבריאה - מי מסתתר מאחורי העולם. הוא הבין שיש מישהו שמסתתר "א-ל מסתתר בשפירי חביון, השכל הנעלם מכל רעיון" ... - והתאוה בכל נפשו לדעת מי הבורא ומי היוצר את העולם הזה. הוא לא הלך אחרי כל העולם, אלא הוא 'בעבר אחד וכל העולם כולו בעבר השני' (בראשית רבה מב, ח).

בסופו של דבר, בגיל שלוש שנים, נגלה אליו בורא העולם, כפי שמובא במדרש (בראשית רבה לט, א): "אמר רבי יצחק: משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום, וראה בירה אחת דולקת, אמר: 'תאמר שהבירה זו בלא מנהיג?' הציץ עליו בעל הבירה, אמר לו: 'אני הוא בעל הבירה'. כך, לפי שהיה אבינו אברהם אומר 'תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג', הציץ עליו הקדוש ברוך הוא ואמר לו: אני הוא בעל העולם", ומיד החל אברהם אבינו להידבק בהשי"ת ולקיים רצונו.



ללמוד מצוין, אבל בלי תחושה של השראת השכינה, חסר לו בשמחה. "על זאת תִּתְפַּלֵּל כָּל חֶסֶד אֱלֹהִים לְעַתְּ מִצָּא" (תהלים לב, ו). החסיד מתפלל למצוא את הדבר הזה, את קרבת האלוקים. יכול להיות לו הכל, אבל בלי זה - אין לו כלום.

ממשיך ואומר ה"אור החיים" הקדוש: "וזה אות לבניו אשר כמה מהם הרחיקו חשק הזרע בערך חשק התורה והמצוות, וצא ולמד מבן עזאי בטענתו 'ומה אעשה ונפשי חשקה בתורה' (יבמות סג ע"ב)".

פרשה זו מלמדת אותנו לדורות, כי יהיו בכלל ישראל גדולי עולם שחשקם בלימוד תורה גדול יותר מרצונם באשה וילדים.

המפורסם בהם הוא בן עזאי, חתנו של רבי עקיבא, אשר לא המשיך להיות עם אשתו, באומרו "ומה אעשה ונפשי חשקה בתורה".

אף שהיא היתה מוכנה למסור נפשה

המפואר בו זכה. שהרי ראיית המלך הינה מאורע חד פעמי וחולף, ואילו הארמון שערכו לא יסולא בפז, עתיד להישאר ברשותו עד סוף ימיו...

כאשר אברהם אבינו זכה להתגלות אלוקית ולהבטחת "לְיָרְעָךָ אֶתְּנֶנּוּ אֶת הָאָרֶץ", עיקר שמחתו לא היתה על המתנה הגשמית, אלא על כך שזכה להתוודע לבורא העולם ולהתקרב לקב"ה. וכתודה על כך הוא הקים את המזבח והקריב קרבן לה'.

נמצאנו למדים כי השמחה הגדולה ביותר נובעת מהדבקות בה' יתברך, אשר כל הון שבעולם לא ישווה לה ולא ידמה לה.

כל ארצות תבל ומלואה שוות כאין וכאפס כנגד הרגשת השלמות העולה מההתקרבות לקב"ה, היות וכל תכלית האדם עלי אדמות היא להכיר את בוראו ולדבקה בו.

ולא רק אברהם אבינו אלא כל אחד ואחד לפי מדרגתו, יכול להגיע להשגה מעין זו.

יכול אדם להיות מוצלח ומוכשר,

לאפשר לו זאת.

היא לא היתה מפסיקה אותו ולו לרגע אחד מלימודו, באומרה, כי תחושתה שכאשר היא מדברת איתו בעת שהוא לומד, הרי זה כאילו היא מחריבה את חיו...

התורה נותנת חיים לאדם. היא מביאה אותו לקירבת אלוקים שאין דומה לה, ואז כל חיי העולם הם הבל הבלים. כל אחד ואחד צריך לחוש, כי תכלית החיים היא לעמול בתורה ולזכות להשראת השכינה.

כדי שבעלה יעסוק בתורה, ובלילה אף החזיקה לו את הנר כדי שילמד כל הזמן, עם זאת תשוקתו ללימוד התורה גברה על רצונו בילדים, והוא נותר ללא אשה...

ראינו גדולי עולם שהגיעו לדרגות נשגבות בעמל התורה, עד שלא פסק פיהם מללמוד יומם ולילה.

היה לנו בדורנו את מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל, אשר כל ימיו עמל בתורה, כאשר אשתו הצדיקה, הרבנית מרגלית ע"ה, עומדת לימינו



## אין דרך אמצעית

שבמקום לקחת את הישרות הזו לצד הקדושה - לקחה לצד הטומאה, להיות שופט של אנשים רעים וחטאים.

וכל זה ממה התחיל? מסטיה קלה! עד עכשיו היה עם אברהם אבינו, הלך איתו באש ובמים, ושמע כל מה שאמר לו.

והנה, רגע אחד של נתינת עיניים בסדום וראיית כיכר הירדן כי כולה משקה, גרם לו לאבד את הכל!

העין רואה, הלב חומד וכלי המעשים הורסים את הכל. בין רגע נהרס כל הבניין שבנה לוט בהתחברו אל אברהם אבינו במשך עשרות שנים!

אברהם אבינו חי כשכל מגמתו ועניינו לגדול יותר בתורה וביראת שמים, ולמצוא עוד הזדמנויות לגמול חסד. לא היתה לו שום מגמה אחרת בחייו!

הוא נטע אשל כי חיפש לעשות דבר שייטע את אמונת הקב"ה בעולם עוד

וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֶת כָּל פְּנֵי הַיַּרְדֵּן וַיֵּסַע לוֹט מִקְדָּם וַיִּפְרְדּוּ אִישׁ מֵעַל אָחִיו (בראשית יג, יא).

לוט ביקש להנות מכל העולמות...

רש"י מביא מהמדרש (בראשית מא, ז): "מקדם - הסיע עצמו מקדמונו של עולם, אמר: אי אפשר לא באברם ולא באלוקיו".

לוט הלך לסדום ועמורה שהיו "רעים וְחַטָּאִים לַה' מְאֹד" (שם יג, יג) - "רעים בגופם וחטאים בממונם" (סנהדרין קט ע"א).

בהמשך אף התמנה להיות שופט עליהם, שנאמר: "לוט יֵשֵׁב בְּשַׁעַר סְדֹם" (יט, א) ואמרו חז"ל (בראשית רבה ג, א): "אותו היום מינוהו שופט עליהם".

מדוע? כי אנשי סדום ידעו שלוט אדם ישר ולא יסכים ליטול שוחד, לכן ראוי הוא להיות שופט.

ואכן ללוט היתה מידת הישרות, כיון שכך חונך בבית אברהם דודו, אלא

יותר.

ממש!

הירידה אינה תהליך ארוך. ויסע לוט מקדם - כבר בנסיעה הוא עזב את קדמונו של עולם! ברגע אחד הוא כפר בכל!

הידרדרות אינה מגיעה בתהליך שאפשר לעצור אותו. ירידה היא מהירה, ללא שום תהליכים!

לוט למד ממנו וניסה ללכת בדרכיו, אלא שלא הולך. לזאת הסיבה. הוא רצה גם וגם. תענוגות העולם הזה. הוא רצה גם וגם. גם ליהנות מהעולם הזה כמו שנהנים ממנו בכיכר הירדן, וגם להמשיך לעבוד את ה'.

"וַיִּשָּׂא לוֹט אֶת עֵינָיו" (בראשית יג, 12). הוא פתח את העיניים... ומיד, בבת אחת - "וַיִּסַּע לוֹט מִקְדָּם!" התדרדרות דרסטית, הסיע עצמו מקדמונו של עולם!

כמה צריך האדם לפחד!

סיפר לי אב שבנו למד בישיבה מסוימת וסבל מהצקות של חברים.

בערב שבת אחד נשבר, חזר הביתה והחליט לעזוב לצמיתות את הישיבה. באותה שבת - לא רק חילל שבת, אלא גם הלך לעיר העתיקה לאכול במסעדה לא כשרה!...

קשה אפילו לבטא בשפתיים את הטרגדיה הזאת.

הנה לזאת היה תלמיד של אברהם אבינו, יושב ולמד אצלו תורה יומם ולילה, ידע את כל מה שלימד אברהם אבינו, אבל כשיש לאדם תאוה הוא לא רואה כלום, וכשסוטים מעט מהדרך - ההידרדרות מהירה, ה' ישמרנו!

היינו חושבים - שיחכה לכל הפחות לשבת הבאה... אך לא. אין תהליך בהתדרדרות. אתמול הוא היה בן ישיבה, וכשהוא נושא את עינו - כבר בשבת הראשונה הוא מחלל שבת

לפעמים אדם חושב: אני הולך רק מעט, אבל כשאדם שוקע, הוא יכול ברגע אחד לאבד את הכל. את הכל

ואוכל טריפות!

אין 'תהליך'... פשוט אין!...

אדם צריך לפחד מזה! הלא היצר הרע רק מחכה להזדמנויות. הוא ממתין בשקט שהאדם קצת ירים את העיניים שלו, וברגע שירים, הוא מטפל בו. והטיפול - איום ונורא...



כזו היתה גם הנפילה של קרח.

"קרח שפקח היה מה ראה לשטות זו?" (תנחומא פרשת קרח, ה; הובא ברש"י במדבר טז, ז).

כשאדם משתטה הוא מאבד את כל הדעת שבו. קרח הגיע בהשתטותו עד כדי כך שרצה לחלוק גם על יעקב אבינו, לא רק על משה רבנו... לשם כך הוא לקח אליו אנשים משבט ראובן, שיצטרפו לערער על כך שראובן הבכור לא קיבל את הגדולה, ויעקב אבינו נתן אותה ללוי...

מה מניע אותו לחלוק על יעקב? הלא היסוד שלו הוא יעקב אבינו! מה

העניין לכרות את הענף שעליו הוא יושב?

התשובה היא: משום שהוא פועל בלי שום דעת. שהרי כשמתחיל אדם לסטות מן הקו, הוא סוטה לגמרי ומאבד את הדעת לחלוטין.

רגע אחד של 'פקיחת' עיניים הביא את לוט לנסוע מקדמונו של עולם. אביו (הרו) נשרף על קדושת ה', הוא סובל ייסורי גלות בשביל לזכות ללכת עם אברהם אבינו באש ובמים... - והכל נאבד ברגע אחד של פקיחת עיניים...

כשאדם מתחיל לעזוב את הקב"ה, הוא חושב לעצמו: 'השבת הזאת קשה לי, חברים מאלצים אותי ללכת איתם, אלך איתם רק השבת הזאת...!', ואינו יודע שלפעמים זו הליכה שאין ממנה חזרה לעולם, ירידה שלא תהא אחריה עֲלֵיָה!

ה' ירחם, כמה צריכים אנו להיזהר שלא לסטות מהדרך גם לא סטיה קלה, אלא לעבוד את ה' בכל הכוח.

## כוח המזל

כוח לקבוע את גורלו. אמנם תמיד הקב"ה יכול לשנות את המזל ולהפוך אותנו, אך המהלך הרגיל הוא שחיי האדם מתנהלים על פי מזלו.

הנשר הגדול רבנו הרמב"ם ע"ה היה רופא גדול ובנוסף לימד רפואה למי שרצה בכך.

אחד מן הבחורים שלמדו אצלו, השקיע במשך כמה שיעורים, ולאחר מכן החליט שהוא יודע מספיק. יש לו תרופה אחת שלימד אותו הרמב"ם לרקוח, תרופה משלשלת, והיא כבר תועיל למגוון בעיות...

הוא פתח קליניקה, וכל חולה שהגיע אליו והתלונן על כאב, קבל את אותה תרופה. והנה, פלא פלאות, כל אחד מן החולים היה חוזר ומודה לו, ומספר שהתרופה הועילה לו. תכף ומיד חלפו כאבי הראש וכאבי הרגליים, כאבי הבטן ומיחושי הגב... תרופה פלאית

**שאין כמותה!**

שמו של הרופא המצליח יצא

ויוציא אתו החוצה ויאמר הפט נא השמימה וספר הפוככים אם תוכל לספר אתם ויאמר לו פה יהיה זרעך (בראשית טו, ה).

לפי פשוטו, הוציא הקב"ה את אברהם מן האוהל והראה לו את מראה השמים והכוכבים, ובגמרא (שבת קנו ע"א) דרשו שאמר אברהם לפני הקב"ה: "ריבונו של עולם, נסתכלתי באיצטגנינות שלי ואיני ראוי להוליד בן, אמר ליה: צא מאיצטגנינות שלך, שאין מזל לישראל".

הקב"ה הורה לאברהם אבינו, שיפסיק להסתכל בכוכבים ולראות את המזלות. נכון שעל פי המזל אין הוא עתיד להעמיד בן, ואכן אברם לא העמיד בנים משרי ולעולם לא יזכה לכך, אבל אברהם ושרה הם ברייה אחרת. הקב"ה שינה את שמו, מזלם ישתנה, וכך הם יזכו לבנים.

מזלות שאדם נולד אליהם, יש בהם

למרחקים.

מצליח לרפא כל אחד ממצוקתו!"

כשאירע שעצם נתקעה בגרונו של הרמב"ם ולא ניתן היה להוציאה, שלח מיד לקרוא לאותו תלמיד, בעל מזל הרפואה. הלכו ואמרו לו: "רבך מבקש שתבוא לטפל בו". מיד רץ אליו. ראה אותו הרמב"ם ונזכר בתרופה המשלשלת שנתן לבעל החמור. החל לצחוק ולצחוק, ומרוב הצחוק נפלה העצם התקועה בגרונו...

מזל הרפואה הלך עם אותו תלמיד לכל מקום, ועם בואו הביא לכל אחד ישועה ורפואה!

לא התרופה מרפאה. לא פעם קורה שאדם הולך לרופא עשרים פעמים ולא נרפא, וכשהוא הולך פתאום לרופא אחר הוא מבריא. זהו כוחו של מזל.

הכל תלוי במזל - אומר הזוהר הקדוש (תיקוני זוהר צט ע"ב) - אפילו ספר תורה שבהיכל!

גדול המפרשים רבי אברהם אבן עזרא נולד במזל עניות.

פעם איבד יהודי את חמורו. לאחר שניסה למצוא אותו בכל דרך הגיונית והעלה חרס בידו, גמר בליבו לגשת אל אותו רופא מצליח - אם יש לו תרופה לכל דבר, אולי הוא מחזיק גם מרשם למציאת חמורים אבודים?... שמע הרופא את בעייתו, ותכף ומיד נתן לו לקחת את התרופה שלו...

נטל האיש את המינון שרשם לו, והמשיך בחיפושים אחר החמור. פתאום חש שעליו לעשות צרכיו. התרופה פעלה את פעולתה במהירות... חיפש מקום מתאים ומצא חורבה נטושה על אם הדרך. נכנס לשם, והנה הוא שומע את חמורו נוער.

מיד חזר לרופא והודה לו על התרופה הטובה שנתן לו - התרופה שבזכותה מצא את חמורו!

בהזדמנות סיפר הרופא לרמב"ם על נפלאות התרופה. אמר לו מורו ורבו: "לא התרופה מועילה, אלא אתה. יש לך מזל של רפואה, ובכוחו אתה

האבן עזרא נהג להתלוצץ על מזל העוני שלו באומר: אם אפתח חנות של תכריכים, אף אחד בעולם לא ימות, ואם אסחר בנרות - לא יחשיך אור השמש לעולם... ובלשונו "לוי יהיו נרות סחורת, לא יאסף שמש עדי מותי";... לוי אהיה סוחר בתכריכין, לא יגועון אנשים כל ימי". או בשיר אחר שכתב "אשכים לבית השר, אומרים: כבר רכב; אבוא לעת ערב, אומרים: כבר שכב; או יעלה מרכב, או יעלה משכב; אויה לאיש עני, נולד בלי כוכב"...

זהו כוחו של מזל!...

ובכל זאת אומר לנו בורא העולם - דעו לכם, כי אני עצמי הוא המנהיג אתכם. לעולם אל תחשבו שיש כוח אחר שינהל אתכם. דעו, שהקב"ה יכול ברגע אחד להעלות אתכם מעל המזל, ולשים אתכם בכל מקום אחר.

לפיכך, בכל מצב שתמצא את עצמך, לעולם אל תסיר אמונתך מן הבורא יתברך!

הוא היה תלמיד חכם מופלג בתורה וביראה, חכם אדיר, אבל לא התמזל מזלו, וכל מה שעשה בענין הפרנסה לא הצליח.

פעם הגיע האבן עזרא לרמב"ם. הרמב"ם ידע כי הוא לעולם לא יסכים לקבל מתנת בשר ודם, לכן נתן כסף לאדם מסוים, והורה לו להניח את הצרור על גשר מסוים שעתיד האבן עזרא לעבור עליו דקות ספורות לפני שילך שם, וכשימצא את הכסף - יזכה בו.

הניח האיש את הכסף והסתתר סמוך לגשר כדי לראות איך יפול דבר.

כעבור רגעים אחדים ראה את האבן עזרא הולך ומתקרב. שמח, ודאי יראה את הכסף...

אך כשעמד לעלות על הגשר אמר האבן עזרא לעצמו: היום עדיף שלא אעלה על הגשר. אלך למטה, על אף שעלי לעשות סיבוב גדול יותר.

וכך אמנם עשה...



## עשה אתה את הצעד הראשון!

ואברהם עצמו נמשל לבן הגדול שהוא כ'חי הנושא את עצמו'; הולך הוא בדרך שמוליכו אביו, אך את ההליכה - יכול הוא לעשות בכוחות עצמו.



ומהי המשמעות של ההליכה לפני ה'?

מבארים רבותינו בעלי המוסר, כי בכך מלמדת אותנו התורה יסוד גדול הנוגע לכל התקדמותו הרוחנית של האדם בחייו:

הגמרא (מנחות כט ע"ב) אומרת, כי הבא להיטהר מסייעין בידו. אולם על האדם מוטלת החובה לפתוח את הפתח הראשון, לעשות את הצעד הראשון בעבודת ה' יתברך.

אם לא יתקדם ויעשה צעד אחד - לא יקבל כל סיוע משמים.

ראשית כל, עשה אתה את הצעד הראשון, ולאחר שה' יתברך יראה כי

וַיֵּרָא ה' אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֵל שְׂדֵי הַתְּהֵלֶךְ לְפָנַי וְהָיָה תָמִים (בראשית י"א).

אצל נח אומר הכתוב: "אַתְּ הַתְּהֵלֶקֶת הַתְּהֵלֶךְ נָח" (בראשית ו', ט), ואילו כאן אצל אברהם נאמר: "הַתְּהֵלֶךְ לְפָנַי".

אצל נח הכוונה ברורה, שהיה עובד את האלוקים והלך בדרך שאותה התווה לבני האדם, אך מהו "התהלך לפני" וכי יכול אדם ללכת לפני האלוקים?

אומרים חז"ל (בראשית רבה ל', י): "משל לשר שהיו לו שני בנים: אחד גדול ואחד קטן. אמר לקטן: 'הלך עימי' ואמר לגדול: 'בוא והלך לפני'. כך אברהם שהיה כוחו יפה - 'התהלך לפני והיה תמים', אבל נח שהיה כוחו רע - 'את האלוקים התהלך נח'.

ביחס לאברהם, דומה נח לבן הקטן, המהלך בצמידות לאביו.

אותו מכל חטאותיו, עליו, ראשית כל, להיטהר לפני ה', והבא להיטהר מסייעין אותו.

כדי להצליח - צריך לעשות.

כך הוא הדבר בכל ענייני העולם, ועל אחת כמה וכמה בעניינים רוחניים שבהם כל התכלית אינה אלא בעשייה. אדם רוצה להיות תלמיד חכם? עליו לפתח את הגמרא ולהחיל ללמוד.



יש הטוענים ואמרים: 'אם ה' יתברך היה רוצה שאתקרב אליו, הוא היה מראה לי בכבודו ובעצמו את הדרך!' אך מכאן למדים אנו כי ההפך הוא הנכון. קודם כל עלינו להתחיל ללכת לפני ה', ולאחר מכן הקב"ה ימלא את משאלתנו, ילך אחרינו ויגיש לנו את מלוא העזר והסיוע ממרומים.

וכבר אמרו רבותינו (מכות י"ב): "בדרך שאדם רוצה לילך בא מוליכין אותו" - אדם עושה את הצעד הראשון בדרך שהוא חפץ בה, ומשמים משלימים את רצונו, ותפקידנו בזה העולם - ללכת לפני ה' בארצות החיים.

הינך מתקדם לפניו, הוא ידחוף אותך קדימה.

לפיכך אמר הקב"ה לאברהם אבינו: "הֲתִהְיֶה לְפָנַי", כלומר עשה אתה לפני את הצעד הראשון, ולאחר מכן תזכה לסייעתא דשמיא עצומה.

ואכן, לאחר שאברהם אבינו הכיר את בוראו, הוא זכה ששתי כליותיו נעשו כשני רבנים והיו נובעות חכמה וממלאות אותו תורה (בראשית רבה סא, א).

כאשר האדם מתחיל בטוב ומקבל על עצמו קבלה, נוקט בפעולה ומתחיל בעשייה ממשית, ואפילו קטנה מאוד - הוא זוכה לסייעתא דשמיא והקב"ה עוזר לו להשלים את רצונו הטוב.

"התהלך לפניי" - 'איתערותא דלתתא קודמת לאיתערותא דלעילא'. אחרי שהאדם מתעורר, הוא זוכה לעזרה משמים.

כך אומר לנו גם הפסוק בספר ויקרא (טז, ל): "כִּי בְיוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לְפָנַי ה' תְּטַהֲרוּ". מי שחפץ שהקב"ה יטהר

## שלימות או ריבוי - מה עדיף?

אך לאחר שאברהם אבינו מל עצמו, שוב התעורר בליבו חשש - הפעם מסיבה אחרת. "אמר: עד שלא מלתי, היו באים ומזדווגים לי, תאמר, משמלתי הן באין ומזדווגים לי?" (בראשית רבה מו, ג).

אברהם אבינו עסק בהפצת אור האמונה בעולם. הוא קירב את הבריות ונטע בהם אמונה כבוא עולם.

בחכמתו ובמידת חסדו הוא היה מזמין אליו את העוברים ושבים, מאכיל ומשקה אותם, ומלמדם לברך ולהודות למי שברא את העולם ובדרך זו מכניס אותם תחת כנפי השכינה.

ואכן, הכינוי 'עוברים ושבים' יאה להם, הם באו אליו כשהם 'עוברים' עבירות ויצאו ממנו כשהם 'שבים' בתשובה...

אולם כעת, לאחר שהודיע ה' שמצות מילה היא תנאי בל יעבור ומי שרוצה להיכנס תחת כנפי השכינה עליו להסיר את עורלת בשרו, חשש אברהם שאנשים ימנעו מלבוא אליו

וַיֵּדָא ה' אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֵל שְׂדֵי הַתְּהַלֵּךְ לְפָנַי וְהָיָה תָמִים. וְאַתָּנָה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ (בראשית יז, א-ב).

במדרש (בראשית רבה מו, ד) מובא: בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם (יז, יא) "וּנְמַלְתֶּם אֶת בְּשַׁר עֲרֻלְתְּכֶם", התמלא אברהם מורא, שמא נמצא בו פסול. אמר הקדוש ברוך הוא: אין כך פסולת אלא העורלה הזאת, העבר אותה מבשרך ובטל המום - "והיה תמים".

אברהם היה שלם בגופו וברוחו, מלבד חלק קטן בגופו - העורלה, שהיא חלק הפגום שבאדם. אם יסלק אותה מגופו הוא יהיה שלם ותמים.

ובגמרא (נדרים לב ע"א) מובא עוד, שבשעה שאמר הקב"ה לאברהם אבינו "התהלך לפני והיה תמים" - אחזתו רעדה, כיון שאמר לו הקב"ה "ואתנה בריתי ביני ובינך", נתקררה דעתו, כי הבין שמצות מילה היא הברית בין היהודי לבוא עולם.

מזל ריבוי - השלמות מכריעה את  
הכף, לא הריבוי.

כמות לעומת איכות - האיכות חשובה,  
לא הכמות.

וכלשון "חובת הלבבות" (שער יחוד  
המעשה פרק 1): "כי המעט הזך הוא רב,  
והרב בלתי זך הוא מעט ואין בו  
תועלת".

הקב"ה מעדיף את השלמות יותר  
מאשר את הריבוי. אם הריבוי בא על  
חשבון השלמות - מה ערך יש לריבוי  
כזה!?

אומר הקב"ה לאברהם: די לי באברהם  
אחד בעולם שיהיה תמים ושלם,  
מאשר מיליוני אנשים שהם חסרים  
ופגומים באיזו מצוה.

"הֲתִהְיֶה לְפָנַי וְהָיָה תָּמִים" - מוטב לי  
שתלך לפני ותהיה תמים ושלם,  
אפילו שיהיה זה רק "בִּינִי וּבִינְךָ" ולא  
יהיה בעולם ריבוי מאמינים שאינם  
תמימים ושלמים.

אומר הקב"ה לאברהם: אל דאגה! עד  
עכשיו היו באים אליך אנשים בשר

- הרי הם יודעים שיותר "אין ארוחות  
חינם"... מעתה יש מחיר ותמורה  
לביקור אצלו, הם יצטרכו "לחתוך  
בבשר החי"... ונמצא שמצות מילה  
תגרום להרחיקם מלהסתופף בצל  
השכינה...

אלו היו המחשבות שמילאו את ליבו  
של אברהם. הוא לא חשב על עצמו  
אלא על הזולת. הוא השתוקק לזכות  
את הרבים ולקרב כמה שיותר אנשים  
אל בורא עולם, והנה דוקא המצוה  
החשובה של מילה מעכבת בעדם.  
חשב אברהם: אולי מוטב שאנשים  
לא יהיו תמימים ושלמים ולא יקיימו  
מצות מילה, ובלבד שיזכו לספוג את  
אור האמונה ולהסתופף תחת כנפי  
השכינה.

עד שבא הקב"ה ושם קץ להתלבטות  
של אברהם אבינו: "אמר לו הקדוש  
ברוך הוא: אברהם, דיך שאני אלוךך,  
דיך שאני פטרונוך, ולא לך לעצמך  
אלא די לעולמי שאני אלוךך, דיו  
לעולמי שאני פטרונו".

כאשר על כף המאזניים ניצבים שלמות

ודורש שלמות.

האדם צריך לשאוף אל השלמות. אדם עובד את הבורא, לומד תורה, מקיים מצוות. אל יאמר לעצמו: "אין לי צורך להלך בגדולות, די לי במה שהשגתי, די לי בבינוניות".

לא ולא! בעבודת ה' - לך בגדולות! אל תסתפק בפחות משלמות.

אם מלכתחילה לא תשאף להגיע אל פסגת ההר, סופך להישאר למרגלותיו. אך אם תשאף להגיע לפסגת ההר, תוכל להגיע אליה, וגם אם לא תגיע - לפחות תתקרב אליה ותשאף אוויר פסגות.

ודם, ערלי בשר, ומעתה אני אבוא אליך!

ואכן, לאחר "וַאֲבָרְהֶם בֶּן תִּשְׁעִים וַתִּשְׁעַ שְׁנֵהָ בְּהַפְלוֹ בְּשַׁר עַרְלָתוֹ" (וי, כד), מיד - "וירא אליו ה'", ומבאר ה"אור החיים" הקדוש: לא אמר 'וירא ה' אליו' אלא "וירא אליו ה'", הקדים תיבת "אליו" לשם ה', כי על ידי מצות מילה זכה אברהם להשראת השכינה ואז התגלה אליו ה'. ומעתה, בהיותו מהול, יכול לשמש מרכבה לשכינה.

צא ולמד עד כמה חשובה השלמות לפני בורא עולם. הקב"ה אינו אוהב פשרנות ובינוניות, הוא אוהב שלמות

## עמוד החסד

אין זה מספיק לסייע מעט וללכת הלאה, אלא יש לעזור לו עם כל ההרגשים ובכל הכוחות, "עמו" ממש, עד שיקום ויתהלך בכוחות עצמו, ויהיה חי הנושא את עצמו.

אברהם אבינו, אבי האומה היהודית, היה הראשון שגילה את בוראו, והוא נקרא בשמו "כִּי אֲבִי הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְתִּיף" (בראשית יז, ה) - האומות כולן מזכירות את אברהם אבינו כאביהן.

אברהם היה אומנם טפל לשרה בנבואה, ומכל מקום היה במעלה עצומה לאין שיעור ממנה.

בברית בין הבתרים אמר ה' לאברהם: "אֵל תִּירָא אֲבָרָם... שְׂכָרְךָ הֲרִיבָה מְאֹד" (בראשית טו, א) - אברהם מקבל את כל השכר העצום של בניו, וכל המצוות שאנו מקיימים נזקפות לזכותו - כי ברא מזכה אב (בן מזכה אב).

וַיֹּאמֶר ה' אֵל אֲבָרָם לָךְ לָךְ (בראשית יב, א). אברהם היה עמוד החסד. הוא לימד אותנו שכדי לדבוק בחסד, יש להפסיק להסתכל רק על עצמך, על ה"לָךְ", אלא יש להסתכל על צרכי הזולת, תלך מזה"לָךְ" מהחשיבה האנוכית רק על עצמך, ורק אז תזכה להשלים את עצמך - "והיה תמים".

התורה (שמות כג, ה) מצווה עלינו: "כִּי תִרְאֶה חֲמוֹר שֹׁנֵאָה רֹבֵץ תַּחַת מְשָׁאוֹ וְחִדְלָתָהּ מֵעֹזֵב לֹא עֹזֵב תַּעֲזֹב עִמּוֹ" עלינו לסייע, אפילו לשונאנו, לפרוק משאות מעל הבהמה או לטעון עליה.

ציווי זה אינו שייך דווקא בפריקה ובטעינה, אלא בכל מצב שבו יהודי נמצא בצרה, בצוקה או בקושי. מצווים אנו לעזור לו, לתמוך בו, וחלילה לנו להתעלם ולומר שאין זה שייך אלינו. התורה מצווה לא להסתכל רק על צרכי האישיים, אלא גם על צרכי הכלל.

הכלל ודאג להמונים, הוא לא ישב בישיבה וחיכה שיבואו אליו ללמוד תורה, אלא הוא כיתת רגליו כדי להפיץ את אמונת ה' בעולם, להפיץ את התורה, לפרסם את הבורא!



חסד ברוחניות הוא החסד הגדול ביותר!

אם מצווים אנו לעזור לחבר בעת צרה גופנית ולתמוך בו, כל שכן שצריכים אנו לעזור ברוחניות, להרים את רוחו לעודדו לקבל עליו עול תורה ומצוות ולחזק את נפשו.

כאשר פגש אברהם את שם, שאלו: "בזכות מה ניצלתם מהמבול?" השיב לו שם: "לא נתנו שינה לעינינו, מאכילים היינו את החיות כל הזמן. היו שם שדים ומזיקים, ברדלסים ואריות, כבשים ופרות, החסד שגמלנו עימהן, הוא זה שנתן לנו להינצל".

שמע זאת אברהם ואמר: אם כך אהיה אף אני דבוק במידת החסד, שהרי היא זו המצילה את העולם, זהו רצון הקב"ה, זו תכלית הבריאה. "כי

גם הישמעאלים, קרויים בניו - חווג' איברהים, אבא אברהם.

הישמעאלים ירשו אף הם את מידת החסד מאברהם, אבל להבדיל מהחסד שלנו, הם יכולים לארח בביתם אירוח כיד המלך, להגיש שפע מטעמים ומעדנים, ולאחר מכן לרצוח את האורח!...

והיאך ייתכן הדבר?

כי החסד שלהם אינו חסד שלם. בעת האירוח הם מקיימים את מצות הכנסת אורחים, אך כאשר סיימו לקיימה הם מקיימים "מצוה" אחרת - הריגה...

ואילו אנו מחויבים לגמול מצות חסד בשלמות ובתמימות.

מדוע דוקא אברהם מכונה אבי האומה? והרי שם בן נח קדם לו!

ולא עוד אלא ששם בן נח היה החכם של העולם - ראש הישיבה הגדול! הוא זה שלימד את האבות תורה, וא"כ מדוע אינו מוזכר בתורה כלל?

ההבדל הוא שאברהם הסתכל על

נְרַדְפָּה לְדַעַת אֶת ה' (הושע ו, ג).... רק צריך לצאת מהמחשבה על צרכינו האישיים בלבד ולחשוב על הכלל.

זה החסד הגדול ביותר!

"לך לך" - לך מהמקום שאתה נמצא, תתקדם, תעשה, תדאג לכלל ישראל...

אברהם כולו היה נתון לזולת, הוא ויתר על צרכיו האישיים למען הכלל - אף בעת חולשה ומחלה לא ויתר על עשיית חסד בגופו ממש.

מובא בחז"ל (מסכת סופרים פכ"א ה"ט) שמאכלו של אברהם אבינו היה כנגד שבעים וארבעה בני אדם, וצריך ביאור מה הכוונה בזה?

אלא, לכל אורח שהיה בא לביתו של אברהם היה שוחט הוא לשון בחרדל, כדי שיקבל את הבשר המשובח ביותר, אבל כדי שהאורח יחוש תחושה נעימה ויקבל את השפעתו הרוחנית של אברהם ואת דיבורי האמונה, היה אברהם אוכל אף הוא

אֶמְרָתִי" - מהי האמירה של הבורא ומהו רצונו? "עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה!" (תהלים פט, ג).

ניקח לדוגמה אדם שבכוחו להיות ראש ישיבה לחמש מאות או אלף בחורים, אך הוא אדם צנוע ונחבא אל הכלים. הוא יכול הוא לטעון: "אני ביישן, אין לי אמצעים ממוניים לשם פתיחת ישיבה וגיוס תלמידים, אשאיר זאת למסוגלים יותר, אולי בהמשך השנים אפעל..."

אך אם הוא רוצה להיקרא אב העולם, אב המון גויים, לנהוג בדרכו של אברהם - עליו לשנס מותניו להפצת תורה ואמונה ולפעול למען הכלל, מתוך רצון אמת לדאוג לעם ישראל כולו, בלי להסתכל על ממון, על אמצעים.

בדורנו אנו, יכול כל אחד לזכות בחסד זה של הפצת האמונה, ובהצלת נפשות. מספיק להניח יד רכה על כתפו של יהודי, ובנעימות להזמינו להשתתף בשיעור תורה, או לבקר בישיבה... ורבים יבואו, ירוצו, וינדָעוּ



ב'מעיינה של תורה' ביאורים נוספים למאמר זה).  
זהו חסד מושלם, חסד לאברהם!

עימו, וכך היה האורח מרגיש במאת אחוזי הנוחות והנעימות (ועיין עוד

## מסירות נפשו של אברהם למען לוט

עם ארבעת המלכים, במסירות נפש, כדי להציל את לוט בן אחיו.

על מי הוא מוסר נפשו?

על אדם החי בחברת אנשי סדום הרשעים ומתנהג כמותם!

מדוע בכלל אתה - אברהם - הולך להציל אותו, הרי אתה בעצמך אמרת לו: "הִפְרָד נָא מֵעָלַי" (לעיל יג, ט) כיון שהיה חובב את הגזל ומתרועע עם אנשי בליעל, ומה לך למסור נפש למען הצלתו?

חמשה מלכים לא ניצחו את ארבעת המלכים הגיבורים - ואתה תלך להלחם נגדם!?

וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אַחִיו וַיֵּרָק אֶת חֲנִיקָיו יְלִידֵי בֵיתוֹ שְׂמֹנֶה עָשָׂר וַיִּשְׁלַשׁ מֵאוֹת וַיֵּרֶדְהָ עַד דָּן (בראשית יד, יד).

כאן מתגלה מידת חסדו הגדולה של אברהם אבינו.

ארבעת המלכים עשו מלחמה נגד חמשת המלכים ונצחו, "וַיִּקְחוּ אֶת לוֹט וְאֶת רְכֻשׁוֹ בֶן אַחִי אַבְרָם", שבו אותו בשבי, הכניסוהו בתוך כלוב בכדי להראות לכל העולם: 'הנה, תפסנו את אברהם אבינו, זה שמפיץ בעולם את האמונה בא-ל אחד' - שכן לוט היה דומה מאוד לאברהם אבינו בקלסתר פניו.

מה עשה אברהם אבינו? יצא להילחם

כן! "וַיִּרַק אֶת חֲנִיכָיו יְלִידֵי בֵיתוֹ",  
 "חניכו" כתיב [בלשון יחיד], זהו  
 אליעזר עבדו (בראשית רבה מד, ט), אמר  
 לו: בוא איתי, שמור לי על הכלים ואני  
 אלך להילחם בארבעת המלכים, אני  
 מאמין שה' יתברך ייתן לי את הכוח  
 לנצחם...

איזה עוז וגבורה של אברהם אבינו,  
 איזו אמונה וביטחון כבורא העולמים  
 שיצליח להביס את קואליציית ארבעת  
 המלכים.

ואכן, אברהם אבינו חוזר מהמלחמה  
 עטור ניצחון. הוא הביס בקרב את  
 ארבעת המלכים והציל את לוט בן  
 אחיו ועוד כל מיני נפשות שהיו בשבי.

אלא שרבותינו (נדרים לב ע"א) אומרים  
 שהיה דבר שקצת הקפיד הקב"ה על  
 אברהם.

מלך סדום אמר לאברהם: "תֵּן לִי  
 הַנֶּפֶשׁ וְהָרֶכֶשׁ קַח לָךְ". אמר לו

אברהם: "אִם מַחֲוֵט וְעַד שְׂרוּךְ נַעַל  
 וְאִם אֶקַּח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ". ואברהם נתן  
 לו גם את הנפש וגם את הרכוש. והיתה  
 עליו טענה: מדוע הינך נותן למלך  
 סדום את הנפש? תאמר לו: אני הצלתי  
 אותם וכעת רצוני לקחתם תחת  
 חסותי, להדריך אותם ולנטוע בהם  
 את האמונה בה'.

אבל אברהם אבינו לא עשה זאת  
 ובורא עולם הקפיד עליו, ויש אומרים  
 (דעת ר' יוחנן בגמרא שם) שאמר לו הקב"ה:  
 חייך שבניך יהיו בגלות ויסבלו  
 מהגויים בגלל הנפשות הללו שיכולת  
 להציל ולנטוע בהם את אמונתך  
 ובמקום זה שחררת אותם לנפשם.

על כל פנים, רואים אנו כי אברהם  
 אבינו היה בעל מסירות נפש ומידות  
 טובות ונאצלות, שהן גרמו לו לצאת  
 להילחם נגד ארבעת המלכים כדי  
 להציל את לוט.





# המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א



למעלה מ-  
**10,555,000**  
שעות של לימוד תורה  
בשנה!



להקדשת יום לימוד תורה  
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים  
**02-5000455**

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 [orhachaim.org](http://orhachaim.org)

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

[orhachaim4@gmail.com](mailto:orhachaim4@gmail.com)

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ן

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמהה סוליקה

לרפואת: רמי בן חוה הי"ן, רמי בן אסתר הי"ן, תקוה בת רחל רחאם הי"ן,  
ראובן בן יעריה הי"ן, גרשון חי בן רחל הי"ן, דוד וראובן בני שרית הי"ן,  
אילה בת שושנה הי"ן, ישראל בן רימה הי"ן, מיכל בת אסתר הי"ן,  
התינוקת נטע בת ג'וזנה הי"ן

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל,  
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,  
לאה בת פנינה ז"ל, מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,  
יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל ת.נ.צ.ב.ה